

Vergaderjaar 2022–2023

32 140

Herziening Belastingstelsel

Nr. 144

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 27 januari 2023

In de kamerbrief van 4 november 2022¹ heb ik bekendgemaakt dat ik een procedure «massaal bezwaar plus» zal starten voor de zogenoemde «niet-bezwaarmakers»² in box 3. Hierbij stuur ik u een afschrift van de aanwijzing «massaal bezwaar plus» voor de kalenderjaren 2017 tot en met 2020. Deze aanwijzing zal in de Staatscourant worden geplaatst.

Zoals toegelicht in de kamerbrief van 20 september 2022 heeft het kabinet besloten om geen op rechtsherstel gerichte compensatie te bieden aan de niet-bezwaarmakers.³ Het kabinet is tot dit besluit gekomen, nadat de Hoge Raad in zijn arrest van 20 mei 2022 heeft geoordeeld dat op grond van wet- en regelgeving aan niet-bezwaarmakers geen op rechtsherstel gerichte compensatie hoeft te worden verleend.⁴ Het besluit van het kabinet heeft geleid tot zeer veel reacties van niet-bezwaarmakers richting de Belastingdienst. Uit gesprekken met de Bond voor Belastingbetalers, de koepelorganisaties voor belastingadviseurs⁵ en de Consumentenbond (hierna: de belangenorganisaties) is naar voren gekomen dat veel belastingplichtigen – ondanks het arrest van 20 mei 2022 – alsnog willen procederen over de vraag of niet-bezwaarmakers recht hebben op rechtsherstel. Om deze procedures efficiënt te laten verlopen heb ik, na overleg met de belangenorganisaties, de procedure «massaal bezwaar plus» aangekondigd. Hiermee kan worden gezorgd dat de procedures zo min mogelijk belastend zijn voor belastingplichtigen, adviseurs, de rechtspraak en de Belastingdienst.

¹ Kamerstuk 32 140, nr. 141

² Belastingplichtigen van wie de aanslag onherroepelijk vaststond ten tijde van het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021.

³ Kamerstuk 32 140, nr. 137.

⁴ HR 20 mei 2022, ECLI:NL:HR:2022:720.

⁵ Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen (NOAB), Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB), Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA) en Register Belastingadviseurs (RB).

In de procedure «massaal bezwaar plus» wordt een rechtsvraag geformuleerd die aan de belastingrechter wordt voorgelegd. Er zal uit de bij de Belastingdienst ingediende verzoeken tot ambtshalve vermindering en bezwaarschriften tegen de afwijzing daarvan, een zaak (of een klein aantal zaken) worden geselecteerd waarin over de rechtsvraag zal worden geprocedeerd. De rest van de verzoeken en bezwaren wordt aangehouden en na afloop van de procedure met één collectieve beslissing afgedaan. Dit voorkomt dat alle belastingplichtigen individueel moeten procederen over dezelfde rechtsvraag.

Ik heb verder in de kamerbrief van 4 november 2022 toegezegd dat mocht de Hoge Raad de niet-bezwaarmakers in de nieuwe zaak of zaken alsnog in het gelijk stellen alle niet-bezwaarmakers met box 3 inkomen over de jaren 2017–2020 aanspraak kunnen maken op dat arrest van de Hoge Raad. Hiervoor hoeven niet-bezwaarmakers geen verzoek te doen. Als uit de procedure «massaal bezwaar plus» volgt dat niet-bezwaarmakers in aanmerking komen voor rechtsherstel, dan zal aan de niet-bezwaarmakers het rechtsherstel op dezelfde wijze worden geboden als aan de bezwaarmakers. De inspecteur zal uit eigen beweging voor de aanslagen van niet-bezwaarmakers over de jaren 2017–2020 bepalen of de aanslag – net zoals bij de bezwaarmakers – verminderd moet worden. Hiervoor zal geen verzoek van de belastingplichtige nodig zijn.

In de aanwijzing «massaal bezwaar plus» worden de verzoeken tot ambtshalve vermindering en bezwaarschriften tegen de afwijzing daarvan aangewezen waarvoor de procedure geldt. Het gaat om verzoeken tot ambtshalve vermindering en bezwaren die – kort gezegd – de rechtsvraag omvatten of niet-bezwaarmakers een beroep kunnen doen op het Kerstarrest van de Hoge Raad van 24 december 2021. Hierbij zijn in de aanwijzing verschillende (niet-limitatieve) gronden en deelvragen opgenomen die niet (expliciet) aan de orde zijn geweest in het arrest van 20 mei 2022. Deze rechtsvraag en gronden zijn in overleg met de belangenorganisaties opgesteld en zijn bedoeld om de gewenste duidelijkheid aan de belangenorganisaties en belastingplichtigen te bieden.

Ik benadruk dat de Hoge Raad in zijn arrest van 20 mei 2022 duidelijk heeft aangegeven dat voor niet-bezwaarmakers geen recht bestaat op een op rechtsherstel gerichte box 3-compensatie. Het kabinet verwacht daarom niet dat de nieuwe procedure alsnog voor niet-bezwaarmakers rechtsherstel zal opleveren. De procedure «massaal bezwaar plus» is bedoeld om de procedures die niet-bezwaarmakers – ondanks het arrest van 20 mei 2022 – toch willen voeren, ordentelijk en zo min mogelijk belastend voor alle betrokkenen te laten verlopen.

De komende periode ga ik verder in overleg met de belangenorganisaties over het selecteren van een zaak of zaken. Deze kunnen daarna aan de rechter worden voorgelegd. De gezamenlijke insteek van de belangenorganisaties en mij is om ons in te spannen voor een vlot procesverloop. Individuele belastingplichtigen hoeven geen actie te ondernemen. Als de rechtsvraag in de procedure «massaal bezwaar plus» onherroepelijk is beantwoord, zal de inspecteur met inachtneming van de wettelijke bepalingen een collectieve beslissing doen op de ingediende verzoeken tot ambtshalve vermindering en een collectieve uitspraak op de ingediende bezwaarschriften.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. Van Rij